

Laisvos visuomenės institutui
M. K. Paco g.
Vilnius, Lietuva

Strasbūras, 2018 m. birželio 14 d.

Gerbiama(s) ponija(e),

Siunčiame Jums atsakymą į Generaliniam Europos Tarybos sekretoriui p. Thorbjorn Jagland adresuotą laišką, pasirašytą 333 nevyriausybinių organizacijų (NVO) iš 9 Europos Tarybos šalių, ir balandžio 26 d. gautą beveik tokio paties turinio laišką, adresuotą man, kaip Europos Tarybos generalinei sekretorei konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos) klausimams. Generalinis sekretorius manęs paprašė atsakyti į Jūsų susirūpinimą, kurį išreiškėte savo laiške.

Visų pirma, norėčiau priminti, kad Stambulo konvencija buvo plačiai pripažinta ir Europoje, ir globaliu mastu kaip „aukso standartas“ kalbant apie smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevenciją ir kovą su juo. Beveik visos Europos Tarybos šalys narės pasirašė Stambulo konvenciją, o 31 iš mūsų šalių narių ją ratifikavo. Be to, konvenciją pasirašė Europos Sąjunga ir dirba jos ratifikavimo linkme.

Be to, norėčiau Jus informuoti, kad kaip atsaką į Jūsų laišką, Generalinis sekretorius gavo laišką iš daugiau nei 5 tūkst. NVO ir skėtinių NVO asociacijų mūsų šalyse narėse. Šie kreipimaisi taip pat buvo perduoti Stambulo konvencijos sekretariatui.

Stambulo konvencija dėl savo inovatyvaus, holistinio požiūrio į smurtą, kuris yra daromas prieš moterį vien dėl to, kad ji yra moteris, suteikia efektyvius įrankius apginti pagrindinę moters žmogaus teisę gyventi nepatiriant prievartos.

Pašalinti smurtą lyties (*gender*) pagrindu – išties tai yra Stambulo konvencijos uždavinių ir tikslo šerdis. Tai nėra pirmasis instrumentas, vartojantis tokį apibrėžimą. Išties smurtas prieš moterį buvo apibrėžtas pasauliniu mastu kaip smurtas lyties pagrindu (*gender-based violence*) jau prieš 30 metų – kaip akivaizdžiai matosi, pavyzdžiui, CEDAW Bendrosiose rekomendacijose Nr. 19 ir 35¹.

Savo laiške jūs nurodote, kad Stambulo konvencijos 3 str. c dalyje įtvirtintas *gender* apibrėžimas skiriasi nuo *lyčių lygybės* (*gender equality*) apibrėžimo, numatyto Europos Sąjungos sutartyse, kur antruoju apibrėžimu turima omenyje *lygybė tarp vyrų ir moterų*. Išties šios dvi sąvokos yra skirtingos ir taikomos tikslų, numatytų atitinkamose sutartyse, kontekste.

¹Žr. Bendrąsias rekomendacijas Nr. 35, papildančias rekomendacijas Nr. 19, dėl smurto prieš moteris lyties pagrindu: „9. „Smurto prieš moteris“ sąvoka bendrosiose rekomendacijose Nr. 19 ir kituose tarptautiniuose instrumentuose ir dokumentuose pabrėžia, kad šis smurtas kyla lyties pagrindu. Taigi šiame dokumente vartojamas terminas „smurtas lyties pagrindu prieš moterį“, kaip tikslesnis terminas, kuris išryškina su lytimi susijusias prievartos priežastis ir įtaką. Šis terminas sustiprina prievartos supratimą kaip socialinės – labiau nei individualios – problemos, kuriai reikia visapusiško atsako, platesnio nei tik tam tikri įvykiai, individualūs smurtautojai ir aukos/išgyvenusieji“.

Galiausiai, kalbant apie Jūsų pasiūlymus peržiūrėti Konvenciją, kadangi sutartis jau (nors ir santykinai neseniai) yra įsigaliojusi, vieninteliai kompetentingi subjektai, galintys interpretuoti Konvencijos nuostatas ir/ arba derėtis dėl jos pakeitimų, yra Konvencijos šalys.

Pagarbiai

Bridget T. O'Loughlin

Europos Tarybos generalinė sekretorė konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos) klausimams